

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 04 0 U 013586 23 U 2
Zenica, 20.12.2023. godine

Kantonalni sud u Zenici, sudija Ranka Baškarad, kao sudija pojedinac, uz sudjelovanje zapisničarke Nazife Avdagić, u upravnom sporu tužiteljice B. K. iz Z., ul. ..., koju zastupa punomoćnik Stjepan Nikolić, advokat iz Zenice, protiv rješenja broj: FZ3/8/1-31-3-325-10/21 (MB: 1141409327) od 21.06.2023. godine tuženog Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari priznavanja prava na porodičnu penziju, dana 20.12.2023. godine, u nejavnom rješavanju, donio je slijedeću:

PRESUDU

Tužba se odbija kao neosnovana.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog, pobliže označenim u uvodu ove presude, odbijena je kao neosnovana žalba tužiteljice u ovom upravnom sporu, izjavljena protiv rješenja prvostepenog organa - direktora Kantonalne administrativne službe u Zenici matični broj: 1141409327 od 28.10.2022. godine, donesenim u Izvršenju presude Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 013586 22 U od 10.05.2022. godine, kojim je odbijen zahtjev K. B. za ostvarivanje prava na najnižu penziju.

Blagovremeno podnesenom tužbom od 03.08.2023. godine, tužiteljica osporava zakonitost i pravilnost osporenog rješenja tuženog, zbog povrede pravila postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te nepravilne primjene materijalnih propisa. Podneskom od 07.09.2023. godine tužiteljica je dostavila fotokopije Uvjerenja o prebivalištu od 21.08.2023. godine, fotokopije lične karte i pasoša. U tužbi ističe da se prilikom donošenja spornog rješenja drugostupanjski organ pozvao na član 9. Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine, te tvrdi da je tužiteljica izgubila pravo na prebivalište u BiH. Međutim tužiteljica je u spis dostavila Uvjerenje Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko - dobojskog kantona - Odsjeka za administraciju Zenica broj: 08-01-02/5-10-510746/21 od 22.09.2021. godine u kojem je navedeno da imenovana ima prijavljeno prebivalište u Z. na adresi Navedeno uvjerenje predstavlja javnu ispravu. Nadalje se poziva na član 7. Zakona o važnosti javnih isprava u Bosni i Hercegovini kojim je propisano da su sva tijela uprave, institucije, organizacije i druge pravne osobe u BiH, Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu BiH dužni uvažiti javne isprave izdane u skladu sa članom 2. i 4. ovoga zakona. Članom 4. navedenog zakona propisano je, da ukoliko se posumnja u pravnu utemeljenost javne isprave, odluku o tome donosi mjerodavan sud u izvanparničnom postupku. Ističe, da tuženi u obrazloženju svog rješenja navodi da je izvršio uvid u "Potvrdu o životu" sačinjenu dana 06.06.2021. godine u kojoj je navedeno, da je tužiteljica živa i da je trenutno nastanjena na adresi u SAD. Dakle, tužiteljica nema

prebivalište u SAD, nego u BiH, a što je potvrdila i javnom ispravom. Smatra, da joj shodno odredbama člana 81. i 82. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju pripada pravo na najnižu penziju.

Zbog svega navedenog, tužiteljica predlaže da sud tužbu uvaži i osporena rješenja tuženog i prvostepenog organa poništi, te predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje.

U odgovoru na tužbu tuženi ističe da osporenim rješenjem nije povrijeđen Zakon, niti lični interes tužiteljice zasnovan na Zakonu, zbog čega ostaje kod rješenja u cijelosti, te predlaže da se tužba odbije kao neosnovana. Tuženi organ je ovom sudu dostavio spise provedenog upravnog postupka, radi odlučivanja po predmetnoj tužbi.

Ocjenjujući zakonitost osporenog akta u granicama zahtjeva iz tužbe i razloga tužbe, u smislu odredbe člana 34. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/05), ovaj sud je u postupku nejavnog rješavanja odlučio kao u izreci ove presude, iz slijedećih razloga:

Tužba nije osnovana.

Iz stanja spisa i obrazloženja osporenog rješenja proizilazi da je prvostepeni organ postupajući u ponovljenom postupku, u izvršenju presude Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 013586 22 U od 10.05.2022. godine, prvostepeni organ je utvrdio da je tužiteljica rođena 03.05.1943. godine, te da je državljanin SAD-a, da je tužiteljici konačnim rješenjem Kantonalne administrativne službe u Zenici broj gornji počev od 02.05.2007. godine priznato pravo na porodičnu penziju u mjesečnom iznosu od 120,43 KM, usklađenu na dan donošenja ovog rješenja u iznosu od 280,84 KM i da je isplata utvrđena na punomoćnika, zbog činjenice da se žaliteljica nalazi u SAD-a od 24.05.2000. godine. Nadalje je utvrđeno, da je zahtjevom od 28.06.2021. godine, tražila isplatu penzije u najnižem iznosu, uz koji zahtjev je priložila potvrdu o prebivalištu MUP-a ZDK-Zenica od 17.05.2016. godine, da je uz navedeni zahtjev priložena potvrda Katoličkog servisa za imigraciju i pomoć Izbjeglicama sačinjena 01.03.2004. godine u kojoj je navedeno da je K. B. uselila u SAD u statusu izbjeglice 24.05.2000. godine, te dobila dozvolu boravka na neograničen vremenski period. U predmet je uložena i fotokopija putničkog dokumenta žaliteljice, broj: ... izdatog 05.09.2007. godine na kom je navedeno da imenovana spada u kategoriju trajnog rezidenta SAD, da je tužiteljica ovom Zavodu dostavljala i potvrde o životu od 28.06.2018. godine i 06.06.2021. godine, u kojima je navela da je nastanjena kod ćerke u Americi. Isto tako je utvrđeno da se isplata penzije i danas vrši na punomoćnika, da je u postupku rješavanja aktom od 26.05.2022. godine zatraženo da tužiteljica dostavi dokaz da se vratila iz SAD u Bosnu i Hercegovinu, odnosno dokaz o prijavi mjesta boravka u inostranstvu iz DKP BiH, a sve u skladu sa članom 9. stav 1. i 5. Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine, kao i obavijest o promjeni adrese (DMV 14NOTICE OF CHANGE OF ADDRESS), te da je podneskom advokata žaliteljice, koji je dostavljen putem pošte od 07.06.2022. godine, zatražen produžetak roka za dostavljanje gore traženog za dodatnih 30 dana. Isto tako je utvrđeno da je aktom Kantonalne administrativne službe Zenica od 22.06.2022. godine odobren produžetak roka za dostavljanje tražene dokumentacije, a koji je prema dostavnici u spisu uredno uručen 28.06.2022. godine, te da nisu dostavljeni dokazi o povratku žaliteljice u BiH po gore navedenom traženju. Na osnovu naprijed navedenog prvostepeni organ je utvrdio da se isplata porodične penzije žaliteljice i danas vrši na

punomoćnika P. A. iz Z., te da žaliteljica prema dokazima u spisu živi u SAD-u, te kako nije dostavila dokaze da je postupila u skladu sa odredbama citiranog člana 9. Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 56/08 i 58/15), niti je pružila pouzdane dokaze o povratku u BiH, zbog čega je primjenom odredbi člana 81. i 82. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 13/18, 93/19 – OUS FBiH, 94/20 – Rješenje US FBiH, 90/21 i 19/22), odlučio kao u dispozitivu osporenog rješenja uz obrazloženje da se u konkretnom slučaju radi o korisniku penzije sa prebivalištem u drugoj državi.

Tuženi organ je, odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja donio pravilno i na zakonu zasnovano rješenje i suprotno navodima iz tužbe u skladu sa članom 242. stav 1., u vezi sa članom 207. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/28 i 8/99), u osporenom rješenju cijenio sve navode žalbe i detaljno obrazložio, iz kojih razloga su navodi žalbe neosnovani. Za takvu odluku tuženi je dao valjane razloge i pozvao se na odgovarajuće odredbe materijalnog prava, pa te razloge ovaj sud prihvata.

Pravilno tužiteljica u tužbi navodi da CIPS, kao javna isprava, koju je u propisanom obliku izdao nadležni organ, dokazuje istinitost sadržaja koji se u njoj navodi. Međutim, radi se samo o zakonskoj presumpciji istinitosti sadržaja, kao oborivoj pretpostavci, pa se može dokazivati suprotno, kako je u konkretnom slučaju postupio prvostepeni organ, u izvršenju presude Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 013586 22 U od 10.05.2022. godine.

Naime, CIPS - Potvrda o prebivalištu je isprava o određenim činjenicama iz službene evidencije, a što je regulisano odredbom člana 169. stav 1. Zakona o upravnom postupku. Iz navoda tužiteljice proizilazi da ona smatra, da je predmetna potvrda dovoljna i da predstavlja valjan dokaz o prebivalištu tužiteljice i temeljem kojeg se treba donijeti rješenje. Međutim, uvjerenje u biti predstavlja po svojoj pravnoj prirodi konkretni pravni akt koji spada u dokumentarne isprave i predstavlja samo dokazno sredstvo kojim se potvrđuje ili navode određene činjenice onakve kakve jesu, odnosno kakve su utvrđene u trenutku izdavanja uvjerenja.

Odredbom člana 170. stav 2. Zakona o upravnom postupku, je da samo uvjerenje ne vezuje organ kojem je podnesen kao dokaz i koji treba rješavati o stvari, te ako organ ne prihvati to uvjerenje kao dokaz, u tom slučaju on će sam pristupiti utvrđivanju činjenica navedenih u uvjerenju, a posebno kada ne postoji posebna obaveza vođenja ovakve evidencije. Naime, javnu ispravu mogu osporavati svim dokaznim sredstvima i stranka i organ, a teret osporavanja je na onom ko je osporava. Osporavati se može iz razloga da nije izdana od nadležnog organa, da u njoj navedene činjenice nisu tačne ili da je isprava neispravno sastavljena. Oborivost dokazne snage javne isprave odnosi se samo na upravnu stvar koja je predmet postupka, jer njeno poništenje provodi se samo u postupku određenom zakonom i u pravilu kod organa koji je tu ispravu izdao.

Prema odredbi člana 3. tačka 7. Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine, pod prebivalištem se smatra opština ili distrikt u kojem se državljanin nastani s namjerom da tamo stalno živi. Članom 9. stav 1. istog Zakona je propisano da državljanin koji se stalno nastani u inostranstvu ili koji u inostranstvu boravi duže od tri mjeseca odjavljuje svoje prebivalište u BiH kod nadležnog diplomatsko - konzularnog predstavništva

BiH i prijavljuje mjesto boravka u inostranstvu, dok je stavom 2. propisano da državljanin koji je dužan objavitelji prebivalište u skladu s prethodnim stavom, objavljuje se putem nadležnog diplomatsko-konzularnog predstavništva BiH u zemlji u kojoj se nastanio, a objavu prebivališta obavlja nadležno tijelo shodno članu 5. ovog Zakona. Prema stavu 5. istog člana državljanin koji u inostranstvu boravi duže od tri mjeseca, a koji se ne namjerava stalno nastaniti u zemlji u kojoj trenutno boravi i ako održava efektivnu vezu s BiH (npr. ako ima porodicu ili članove porodice u BiH ili ako u BiH ima kuću, stan ili preduzeće u vlasništvu i sl.), nije dužan objavitelji prebivalište u BiH, ne oduzima mu se lična karta državljanina BiH, ali je dužan da kod nadležnog diplomatsko - konzularnog predstavništva prijavi mjesto boravka u inostranstvu, gdje ostvaruje sve konzularne i druge usluge.

U tužbi se pravilno navodi da je CIPS - Potvrda o prebivalištu dokaz o prebivalištu određenog lica shodno odredbi člana 3. tačka 7. Zakona o prebivalištu i boravištu državljanina Bosne i Hercegovine. Međutim, prijavljeno prebivalište na teritoriji BiH, ne znači da svaka osoba i živi u prijavljenom mjestu prebivališta.

U situaciji kada je prvostepeni organ utvrdio da se isplata porodične penzije žaliteljice i danas vrši na punomoćnika P. A. iz Z., te da tužiteljica prema dokazima u spisu živi u SAD-u, da je tužiteljica ovom Zavodu dostavljala i potvrde o životu od 28.06.2018. godine i 06.06.2021. godine, u kojima je navela da je nastanjena kod ćerke u Americi, to ovaj sud nalazi da su tuženi organ i prvostepeni sud pravilno cijenili da CIPS - Potvrda o prebivalištu žaliteljice u kojoj se kao prebivalište žaliteljice navodi u Z. na adresi ..., nije dovoljan dokaz da tužiteljica ima stvarno prebivalište u BiH, odnosno da je isto imala u BiH u vrijeme podnošenja zahtjeva za isplatu penzije u najnižem iznosu kako tvrdi, kao i da se vratila u BiH, pri čemu na okolnost odlaska u SAD i povratka u BiH nije priložila ovjerenu fotokopiju putne isprave sa odgovarajućom boravišnom vizom i potvrdama o ulascima i izlascima iz BiH u SAD i obrnuto, te da je na tužiteljici bila obaveza da dostavi dokaze da je postupala u skladu sa naprijed citiranim odredbama člana 9. stav 5. i 6. Zakona o prebivalištu i boravištu državljanina Bosne i Hercegovine.

Stoga su navodi tužbe da tužiteljica ima kuću u Z., na adresi ..., na istoj ima prijavljeno stalno prebivalište, a u SAD oputuje kod svoje bliže rodbine, te tamo nema, niti hoće da ima stalno prebivalište, bez uticaja na zakonitost i pravilnost osporenih rješenja tuženog i prvostepenog organa.

Kako je odredbom iz člana 82. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano da se odredbe člana 81. stav 1., 2., 4. i 5. ovog zakona ne odnose na osiguranike koji su ostvarili pravo na srazmjerni dio penzije po međunarodnim ugovorima, kao ni na korisnike koji nemaju prebivalište na teritoriji BiH, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno, to su polazeći od utvrđene činjenice da tužiteljica nema prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, pravilnom primjenom naprijed citirane zakonske odredbe, upravni organi pravilno i zakonito riješili ovu upravnu stvar.

Suprotno stavu žaliteljice provedeni dokazi su pravilno cijenjeni, pri čemu je zaključak u pogledu ocjene utvrđenja relevantne činjenice prebivališta žaliteljice donesen u skladu sa načelom slobodne ocjene dokaza sadržanom u članu 9. Zakona o upravnom postupku kojim je propisano da ovlaštena službena osoba po svom uvjerenju odlučuje koje

će činjenice uzeti kao dokazane, na osnovu savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, kao i na osnovu rezultata cjelokupnog postupka.

Naime, prema odredbi člana 22. stav 2. Zakona o upravnim sporovima stranka je dužna dokazati činjenice na koje se poziva, a ako stranka ne predoči dokaze za svoje navode ili se na osnovu izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neka odlučna činjenica, o njenom postojanju sud će zaključiti primjenom pravila o teretu dokazivanja, a kako je i postupio prvostepeni sud u osporenoj presudi.

Podnesak od 07.09.2023. godine kojim je tužiteljica dostavila fotokopije Uvjerenja o prebivalištu od 21.08.2023. godine, fotokopije lične karte i pasoša ovaj sud nije cijenio jer je podnesen nakon proteka roka za tužbu iz člana 18. stav 2. Zakona o upravnim sporovima.

Dakle, iz svega naprijed navedenog sud zaključuje da su upravni organi pravilno i zakonito riješili ovu upravnu stvar i da donošenjem ovakvih rješenja nisu povrijedili odredbe Zakona o upravnom postupku, niti je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava, niti su ovakvim rješenjima povrijeđena bilo koja prava tužiteljice, zbog čega se u tužbi neosnovano ističe da je osporenim aktima tuženog i prvostepenog organa, povrijeđen zakon na štetu tužiteljice.

Ostali navodi tužbe, nisu od značaja za rješavanje ove upravne stvari, pa ih ovaj sud temeljem odredbi člana 55. Zakona o upravnim sporovima u vezi sa odredbama člana 231. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), nije posebno ni obrazlagao.

Zbog svega navedenog, tužba tužiteljice je u cijelosti neosnovana, pa je primjenom odredbe člana 28. stav 1. i 36. stav 2. Zakona o upravnim sporovima istu valjalo odbiti, jer nije došlo do povrede zakona na štetu tužiteljice.

Zapisničarka

Nazifa Avdagić

S u d i j a

Ranka Baškarad